

Lazarus opgewekt

Periodethema: De rondwandeling
Johannes 11: 1-46

a. Lazarus sterft (Joh. 11: 1-16)

UITLEG VAN DE TEKST

Het gezin van Lazarus, Maria en Martha wordt geïntroduceerd. Maria en Martha kennen we al uit van hen geschreven staat in Luk. 10: 38-42. Zij wonen in Bethanië. In Lukas wordt Lazarus, wiens naam betekent: 'God helpt hem', niet genoemd. Ook in Johannes 12, het hoofdstuk dat de zalving van Jezus beschrijft lezen we van Maria, Martha en Lazarus.

Hier in Johannes 11 staat dat Lazarus ziek is. Zijn zusters sturen deze boodschap naar Jezus, Die aan de overkant van de Jordaan verblijft (Joh. 10: 40) daar Galilea voor Hem gesloten was en Judea voor Hem gevaarlijk was omdat de Joden Hem hebben willen stenigen, zie Joh. 8: 59 en 10: 31. Jezus is ongeveer acht tot tien uur lopen bij Bethanië vandaan.

De boodschapper moet alleen aan Jezus vertellen dat Lazarus ziek is. Hij moet niet vragen of Jezus komt om Lazarus te genezen. Er wordt slechts een beroep gedaan op de liefde van de Heere Jezus, er wordt immers gezegd dat Lazarus, 'die U liefhebt' (vers 3) ziek is. Op deze boodschap antwoordt Jezus dat deze ziekte uiteindelijk niet zal zijn tot de dood, maar tot verheerlijking van God en Zijn Zoon. Omdat gezien wordt dat Jezus de Christus is, Die door de Vader is gezonden.

Twee dagen na dit bericht zegt Jezus dat Hij weer naar Judea wil. De discipelen verzetten zich hier tegen. Ze zijn bang dat zij allen worden gestenigd door de Joden. De Heere Jezus antwoordt dat Hij moet werken als het dag is. Met 'de dag' bedoelt Jezus de tijd, die God Hem gegeven heeft om Zijn roeping te vervullen. Die tijd mag Hij niet voorbij

laten gaan. Als de Heere Jezus zegt dat Lazarus slaapt, pogen de discipelen Jezus alsnog van Zijn voornemen af te houden. Zij denken: wanneer Lazarus slaapt, is dat een teken dat hij op weg is naar de genezing en gezond zal worden. Maar de Heere Jezus bedoelt dat Lazarus werkelijk gestorven is en wil naar Bethanië om Lazarus op te wekken. Omdat de discipelen hierdoor krachtig in hun geloof, dat de Heere Jezus de Zoon van God is, versterkt zullen worden. Thomas, die genoemd wordt Didymus (tweeling), zegt gelaten: 'We gaan mee om met Hem te sterven.' Hij verwacht niet anders of Jezus en zij allen zullen nu in Judea gedood worden.

TER OVERWEGING

In dit gedeelte komt naar voren de beproeving waarin Christus Maria en Martha brengt. De Heere Jezus had toch vanuit de verte een machtswoord kunnen spreken om Lazarus te genezen en er zo voor kunnen zorgen dat Lazarus niet gestorven was? Daar lezen we niet van. We lezen wel dat Jezus, nadat Hij de boodschap van Lazarus' ziekte ontvangen had, nog twee dagen aan de andere kant van de Jordaan blijft, totdat Lazarus gestorven is. In deze weg, die voor Maria en Martha zo moeilijk is, zal Zijn Naam grootgemaakt worden. De Heere Jezus wacht dus, ondanks dat Hij Maria en Martha lief had (vers 5). Wij kunnen soms ook niet begrijpen dat achter de moeilijke wegen, die God met ons gaat, Zijn liefde zit. De gelovigen moeten vaak over moeilijke wegen heen. Laten we hier vooral de nadruk leggen op de liefde en trouw van God. Dat is het heerlijke houvast in wegen van beproeving. Ondanks alles heeft de Heere Zijn kinderen toch lief. Dat blijkt helder uit wat God er

voor over gehad heeft om Zijn kinderen zalig te maken. Voor over heeft gehad om onze kinderen van de zondagschool te kunnen en willen redden van hun zonde. Ondanks de dreiging in Judea gaat Christus naar Bethanië. Hij gaat het ook dan het lijden niet uit de weg.

b. Jezus komt (Joh. 11: 17-32)

UITLEG VAN DE TEKST

Als de Heere Jezus in Bethanië komt, is Lazarus al vier dagen begraven. In Israël werden de gestorvenen nog dezelfde dag begraven. Bij deze vier dagen moeten we zowel de dag van sterven en begraven, als de dag van aankomst worden meegeteld. Dit volgens de Joodse tijdrekening. Blijkbaar was Lazarus gestorven vóórdat de bode was teruggekomen. Bethanië (huis van ellen-de of huis van dadels) lag een half uur van Jeruzalem. Bij een begrafenis werden fluitspelers en klaagvrouwen ingehuurd en was het gebruikelijk dat alle dorpsbewoners de begrafenis meemaakten. Vandaar dat Jezus een geweldige drukte aantreft in het huis van Maria en Martha.

Martha loopt de Heere Jezus tegemoet wanneer ze hoort dat Hij eraan komt. En ze zegt tegen haar Heere: 'Was U hier geweest, zo was mijn broer niet gestorven.' Het is meer een uiting van droefheid dan van verwijt. Deze uiting van droefheid wordt in vers 22 gevolgd door een belijdenis van haar geloof in Zijn macht: 'Maar ook nu weet ik, dat alles wat U van God begeren zult, God U geven zal.' Als de Heere tegen Martha zegt dat haar broeder weer op zal staan, dan antwoordt ze: 'Ik weet dat hij zal opstaan in de opstanding ten laatste dage.' Martha gelooft in de opstanding der doden op de jongste dag. De dag waarop Christus wederkomt om te oordelen de levende en de doden. De dag waarop alle graven geopend zullen worden en de doden zullen opstaan.

De Heere Jezus gaat niet in op hoe en wanneer Lazarus zal opstaan. Martha begreep dat Hij sprak over de opstanding op de jongste dag, maar Hij wil haar opstandingsgeloof op Zichzelf richten. Hij zegt tot haar: 'Ik ben de Opstanding en het Leven.' In Hem is nabij gekomen wat zij mocht geloven over de heerlijke toekomst. Het zijn woorden die klinken voor Pasen. Hij is op weg naar Jeruzalem. De weg van het bittere lijden en sterven ligt voor Hem. De opstanding op de derde dag moet nog plaatsvinden. Toch openbaart de Heere Jezus Zich al als de Opstanding en het Leven. Hij predikt hier de Opstanding en het Leven én dat Hij de Opstanding en het Leven Zelf is (vers 25). Zie de inhoudsvolle kanttekening van de Statenvertaling van vers 25. Christus is allereerst de Opstanding, dat betekent: 'die in Mij gelooft zal leven, al ware hij ook

gestorven' (vers 25b). De gestorven gelovigen zullen leven. Dat is toekomstige tijd. Zij zullen door Hem die de Opstanding is tot leven worden gewekt en tevoorschijn komen uit het graf.

De mens bestaat uit lichaam en ziel. Het lichaam is sterfelijk, de ziel is onsterfelijk. Als een mens sterft, dan verlaat de ziel het lichaam om geoordeeld te worden. Immers, het is de mens gezet eenmaal te sterven en daarna het oordeel. Het lichaam wordt begraven, gezaaid in de aarde om daar te rusten tot de jongste dag. Het lichaam wordt gezaaid in verderfelijkeid, het wordt opgewekt in onverderfelijkeid; het wordt gezaaid in oneer, het wordt opgewekt in heerlijkheid; het wordt gezaaid in zwakheid, het wordt opgewekt in kracht (1 Kor. 15). Als de bazuinen zullen klinken, zullen al die graven geopend worden en de doden opstaan. Ziel en lichaam zullen verenigd worden. Toen Christus stierf, is dit woord in principe in vervulling gegaan. De graven werden geopend. 'Die in Mij geloof zal leven, al ware hij ook gestorven.' Dit geldt allereerst voor de gestorven Lazarus. Hij zal in dit leven opstaan. Dit geldt ook voor andere gelovigen die al eerder ontslapen zijn. Op de jongste dag zal Christus hen opwekken.

In vers 26a legt Christus uit waarom Hij Zich het Leven noemt. 'En een ieder, die leeft, en in Mij gelooft, zal niet sterven in eeuwigheid.' Letterlijk: kan niet sterven. De gelovigen kunnen nooit sterven. Elk die leeft en gelooft, die door geloof met Christus verenigd, geestelijk leeft, zal niet sterven in eeuwigheid. Dat geestelijk leven met z'n hoogten en dieptepunten, wordt nooit uitgeblust. Ook niet wanneer de dood scheiding maakt. De ziel zal niet sterven in der eeuwigheid. Er is geen onderbreking, geen tussenpoos, zoals bij het lichaam in het graf. 'En een ieder die leeft en in Mij gelooft, zal niet sterven in der eeuwigheid.' Dit geldt allereerst voor Martha en Maria, en voor alle andere gelovigen die in leven zijn of zullen leven. Door het geloof in Christus kan de dood hen tot in eeuwigheid geen kwaad doen.

De dood verbreekt de band tussen Christus en Gods kinderen niet. De dood is voor hen geen ondergang, maar een doorgang. De dood ligt achter hen en het leven voor hen. Voor allen die niet in Hem geloven, voor wie Christus geen betekenis kreeg, geldt het omgekeerde van vers 26a. Die niet in hem gelooft, zal sterven in der eeuwigheid. Zij zullen op de jongste dag ook opstaan om geoordeeld te worden. Maar voor hen is de tweede, dat is de eeuwige dood. De toorn Gods blijft op hen. Zalig de mens, die door het geloof deel heeft aan de opstanding en het leven, dat is deel hebben aan Jezus Christus, Die de Opstanding en het Leven is. Op de vraag van de Heere Jezus of Martha dat gelooft, klinkt een heerlijke belijdenis uit haar mond:

'Ja, Heere, ik heb geloofd, dat U bent de Christus, de Zoon van God, Die in de wereld komen zou' (vers 27). Vervolgens gaat ze haar zus roepen: 'De Meester is daar en Hij roept u.' Haastig staat Maria op en gaat Hem tegemoet. De Joden, die gekomen waren om Martha en Maria te troosten, zien dat ze vertrekt en denken dat ze naar het graf van Lazarus gaat om er te wenen. Ze volgen haar. Wanneer Maria bij de Heere Jezus komt, valt ze aan Zijn voeten neer. Ook zij zegt dat als de Heere Jezus er geweest was, haar broer niet gestorven zou zijn.

TER OVERWEGING

Op het tweegesprek tussen Jezus en Martha moet alle nadruk vallen. Daarin betuigt Hij immers Zelf, dat Hij de Opstanding en het Leven is. Ja, Martha gelooft wel dat haar broer in de opstanding ten laatste dage zal opstaan. Maar nu ziet ze alleen op het verdriet en de lege plaats. Maar Christus zegt: Ik ben het Leven. Zie niet naar later, maar zie op Mij. Hij zal immers gaan lijden en sterven, maar Hij zal ook opstaan uit de doden en zo de onverderfelijke aan het licht brengen. Hij zal de schuld van de zonde beta-len en zo de dood overwinnen. Immers, als Hij de schuld op de zonde gaat betalen, dan heeft de dood geen recht meer op Hem. En wie in Hem gelooft, mag dan ook delen in dat leven. Dat leven is meer dan het leven wat Lazarus ontvangt. Zijn opwekking is er een teken van dat de dood overwonnen is door Christus. Het gaat om het eeuwige leven dat hier en nu begint, door het geloof in Christus. En dat leven blijft, ook al gaat het door het donkere dal van de dood. Dan is sterven ook geen sterven meer. Dan leven we, ook al zijn we gestorven. Jezus zegt: Ik ben de Opstanding en het Leven. Dat duidt er op dat het Leven onlosmakelijk met Christus verbonden is. We ontvangen het alleen door het geloof in Hem.

U kunt met de kinderen ingaan op de centrale vraag uit vers 26b: 'Geloof je dat?' Christus vraagt aan Maria niet: Begrijpt u dat? We leven in een tijd waarin men alles wil begrijpen en beredeneren. En als men het niet kan begrijpen, wordt het als onwaar afgedaan. Maar wie zou dit kunnen begrijpen? Wat God bereid heeft door het volbrachte Middelaarswerk is wat geen oor heeft gehoord, geen oog heeft gezien en in het hart des mensen niet is opgeklommen.

c. Jezus helpt (Joh. 11: 33-46)

UITLEG VAN DE TEKST

Als Jezus Maria zo bewogen ziet, wordt Hij Zelf bewogen. Eigenlijk staat er in vers 33 en 38 voor het woord 'bewogen' een woord dat toornig, verbolgen, ernstig verstoord betekent. Zeer waarschijnlijk zijn hier twee dingen waarover Jezus bedroefd

is: Hij is ontroerd over al die droefheid, die de dood nog steeds als overwinnaar ziet, én ontroerd door het diepe verdriet van de Joden en Maria. Jezus wordt nu naar het graf gebracht. Vers 38 spreekt van 'spelonk'; dus het is blijkbaar een rotsgraf, waarin Lazarus was bijgezet.

Martha vindt dat het graf niet open mag, omdat haar broer al vier dagen begraven is. Hij ruikt al, dat laat toch zien dat het te laat is! Maar Jezus zegt dat, als zij gelooft, zij de heerlijkheid van God zal zien. Die heerlijkheid komt openbaar nadat Jezus een gebed tot Zijn Vader heeft gedaan, omwille van de schare. Het is een dankgebed, waarin Christus Zijn Vader dankt, dat Hij Hem altijd hoort. Jezus wekt Lazarus op uit de dood. Deze staat op en de doeken worden hem afgedaan. Het zijn de doeken, waarin de dode werd gewikkeld. Ook het wonder van de opwekking van Lazarus, geeft tweeërlei reactie: geloof en vijandschap. Sommigen gaan naar de Farizeeën om te vertellen wat er gebeurd is.

TER OVERWEGING

In dit gedeelte wordt gesproken over Jezus' ontroering. Hieruit blijkt Zijn liefde tot de zusters. Hij is een bewogen Zaligmaker. Zijn bewogenheid heeft ook te maken met de gevolgen van de zonde in het algemeen. Hij is verbolgen over de verschrikkelijke gevolgen van de zonde.

Opvallend is het protest van Martha. Het graf moet dicht blijven. Zij had beleden dat Jezus de Christus is, de Zoon van de levende God, Die in de wereld komen zou. Maar als zij dient te geloven dat de Zoon haar overleden broer kan opwekken uit de dood, laat zij het afweten. Wij spreken gemakkelijk algemeenheden uit. Wanneer het er op aankomt, aarzelen wij vaak! Daarom zegt Jezus dat het aankomt op het geloof in Hem! In deze weg van het geloof zullen wij de heerlijkheid van God zien.

Jezus bidt. Daarin spreekt Hij uit dat Hij gelooft dat de Vader Hem hoort. Hem de kracht zal geven om Lazarus uit de dood op te wekken. Wanneer wij bidden tot de Vader, ziende op de Heere Jezus, de grote Hogepriester, mogen wij weten, dat God ons hoort! Wij moeten wel bedenken dat wij zondigen zijn en blijven in onszelf, die vaak niet weten te bidden gelijk het behoort. Wij krijgen niet altijd wat wij vragen, al is ons gebed toch verhoord. God geeft ons wat is tot Zijn eer, tot onze zaligheid en tot zegen voor onze naaste in ons leven!

GELOOFSLEER

Als de Heidelbergse Catechismus schrijft over de wederkomst van Christus (vraag en antwoord 52) gaat het over de troost die daaruit blijkt. Dat Christus terugkomt geeft ons de troost dat, in alle droefheid en vervolging, Christus als een Rechter uit de hemel komen zal, om recht te spreken. Zijn en onze vijanden zullen daarin veroordeeld worden.

Maar wij met alle uitverkorenen zal Hij tot Zich nemen, in de hemelse blijdschap en heerlijkheid.

De opwekking van Lazarus geeft dus tweërlei reactie. Voor ons blijft de vraag: hoe reageren wij? Zal Jezus' Goddelijke macht en liefde, die de dood overwinnen, ons brengen tot geloof in Hem, de Heere Jezus, Die de Verlosser en Redder van ons hart en leven wil zijn? God gunt het ons zo graag! Zoals Jezus' stem de dode Lazarus deed opstaan, roept Hij door Zijn Woord geestelijk dode zondaren tot leven, opdat ze gaan leven voor Hem (Dordtse Leerregels, hoofdstuk 3/4, artikel 12).